

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง และศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง โดยศึกษาในพื้นที่เรือนจำ จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามที่ศาลพิพากษาถึงที่สุดแล้ว และได้รับการจำแนกให้เข้ารับการฝึกวิชาชีพตามกฎระเบียบของเรือนจำ รวมทั้งสิ้น 296 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร ทาโร ยามาเน่ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก (Lottery Method) สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยเป็นดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการพัฒนาความตระหนักรู้ในคุณค่าของตนเองสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.1.1.1 จำแนกตาม เพศ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่าเพศชาย มีจำนวน 246 คน คิดเป็นร้อยละ 83.10 และเพศหญิง มีจำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 16.90

5.1.1.2 จำแนกตาม อายุ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า อายุ 32-45 ปี มีจำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 อายุ 18-31 ปี มีจำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 อายุ 46-59 ปี มีจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 และอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

5.1.1.3 จำแนกตาม การศึกษา เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80 มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 ประถมศึกษา มีจำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 21.30 อนุปริญญา/ปวส. มีจำนวน

30คน คิดเป็นร้อยละ 10.10 ต่ำกว่าประถมศึกษาและปริญญาตรี มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 และสูงกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.70

5.1.1.4 จำแนกตาม กำหนดโทษ เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า โทษ 1-5 ปี มีจำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 73.00 โทษ 6-10 ปี มีจำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 17.90 โทษ 11-15 ปี มีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 4.70 และโทษ 16-20 ปี มีจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.40

5.1.2 ระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 และเมื่อวิเคราะห์รายด้านพบว่าด้านความคาดหวังในปัจจุบันและด้านความคาดหวังในอนาคตอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30 และ 4.29 ตามลำดับดังนี้

5.1.2.1 ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) จำแนกเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คาดหวังที่จะได้การคุ้มครองสวัสดิภาพในการทำงานเทียบเท่าแรงงานภายนอก ($\bar{x}=4.47$) คาดหวังให้มีการจัดฝึกวิชาชีพให้ตรงความต้องการของตลาดแรงงาน ($\bar{x}=4.31$) คาดหวังที่จะได้รับความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและเจ้าหน้าที่และคาดหวังให้มีการนำวิทยากรจากภายนอกเข้ามาให้การฝึกอบรม ($\bar{x}=4.29$) และคาดหวังที่จะให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกวิชาชีพ ($\bar{x}=4.12$)

5.1.2.2 ด้านความคาดหวังในอนาคต โดยรวมอยู่ระดับมาก ($\bar{x}=4.29$) จำแนกเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ คาดหวังจะได้รับหนังสือรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงานที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ ($\bar{x}=4.49$) คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์ช่วยเหลือด้านเงินทุนเมื่อพ้นโทษ ($\bar{x}=4.34$) คาดหวังว่าจะนำวิชาชีพที่ได้จากการฝึกวิชาชีพไปประกอบอาชีพเมื่อพ้นโทษ ($\bar{x}=4.28$) คาดหวังให้กรมราชทัณฑ์จัดหางานให้เมื่อพ้นโทษ ($\bar{x}=4.20$) และคาดหวังให้กรมราชทัณฑ์จัดหาเครื่องรับผลิตภัณฑ์ ($\bar{x}=4.16$)

5.1.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.1.3.1 ปัจจัยที่นำมาศึกษาในครั้งนี้มีด้วยกัน 4 ปัจจัย พบว่า ตัวแปรอิสระ (X_1 - X_4) คือ ความต้องการมีชีวิต (X_1) ความต้องการความสัมพันธ์ (X_2) การเรียนรู้ (X_3) และทัศนคติ (X_4) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง .139 ถึง .522 ตัวแปรทั้ง 4 ตัวแปร จึงเหมาะสมที่จะนำไปเข้าสมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) เพื่อหาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการ

ผลสัมฤทธิ์ของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ปัจจัยทั้ง 4 ตัวเป็นมาตราอันตรภาค (Interval Scale) ทั้งหมด

5.1.3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ได้แก่ ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ และปัจจัยด้านทัศนคติ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น .551 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ได้ร้อยละ 29.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 5.24

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 1.457 + 0.534(\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.161(\text{ทัศนคติ})$$

สามารถเขียนสมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.496(\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.178(\text{ทัศนคติ})$$

เมื่อ Y และ Z เท่ากับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.1.4 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.1.4.1 ด้านความคาดหวังในปัจจุบัน พบว่า อยากให้มีการฝึกวิชาชีพในหลายสาขาวิชาชีพที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานค่าความถี่เท่ากับ 36 อยากให้ดูแลสิทธิประโยชน์ เช่น ความปลอดภัย อาหาร ที่อยู่ ยารักษาโรค การผ่อนคลายความเครียด มากขึ้น ค่าความถี่เท่ากับ 19 อยากให้ภาครัฐและเอกชนสนับสนุนทางด้าน ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครูหรือบุคคลที่มีความรู้เฉพาะด้าน เข้ามาให้ความรู้ ค่าความถี่เท่ากับ 16 และอยากได้เงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพมากขึ้นหรือเทียบเท่าแรงงานภายนอก ค่าความถี่เท่ากับ 8 ตามลำดับ

5.1.4.2 ด้านความคาดหวังในอนาคต พบว่า อยากที่จะนำวิชาชีพที่ได้ศึกษาไปประกอบอาชีพ เพื่อนำไปสร้างครอบครัวที่ดีและมั่นคง ค่าความถี่เท่ากับ 22 อยากได้การยอมรับจากสังคมและให้ภาครัฐสนับสนุนเงินทุน เพื่อนำไปประกอบอาชีพ ค่าความถี่เท่ากับ 14 อยากได้รับหนังสือรับรองการฝึกวิชาชีพที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐและให้ภาครัฐจัดหางานให้ภายหลังพ้นโทษ ค่าความถี่เท่ากับ 12 และอยากให้ภาครัฐจัดหาตลาด เพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้น ค่าความถี่เท่ากับ 5 ตามลำดับ

5.2 อภิปรายผล

ผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีประเด็นที่น่าสนใจที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

5.2.1 ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.30$) สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า จากแผนปฏิบัติการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2562 ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม มีเป้าประสงค์คือคืนคนดีมีคุณค่ากลับสู่สังคม มีกลยุทธ์หลักคือ 1.พัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง คือ มีโครงการสร้างเครือข่ายเสริมสร้างอาชีพและการใช้ชีวิตเมื่อพ้นโทษแล้ว โครงการฝึกอบรมหลักสูตรวิชาชีพพระยะสั้น โครงการประสานความร่วมมือในการฝึกวิชาชีพกับหน่วยงานภายนอก โครงการสนับสนุนให้เอกชนเข้ามาลงทุนโดยใช้แรงงานผู้ต้องขังภายในเรือนจำ โครงการศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน เป็นต้น 2.ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังตามความเหมาะสม คือ มีโครงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย โครงการกำลังใจในพระดำริพระเจ้าหลานเธอพระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เป็นต้น และ 3.การจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์ที่เหมาะสม คือ มีโครงการประสานความร่วมมือหน่วย งานภายนอกในการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตสำหรับผู้ต้องขังยากจน ไร้ญาติ โครงการจัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์ทุนประกอบอาชีพภายหลังพ้นโทษของมูลนิธิพิบูลสงเคราะห์และมูลนิธิส่งเสริมพลเมืองดี โครงการจัดหาสิ่งจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตภายในเรือนจำ (ของใช้ส่วนตัว) เป็นต้น

จากโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559 - 2562 ที่กล่าวมานั้นจะเป็นสิ่งจูงใจผู้ต้องขัง ทำให้ผู้ต้องขังเกิดการปรับเปลี่ยนวิธีคิด และพฤติกรรม หันมาให้ความสำคัญกับการฝึกวิชาชีพมากขึ้น โดยผู้ต้องขังจะเกิดความคาดหวังว่า เมื่อได้เข้าร่วมโครงการต่าง ๆ แล้ว จะทำให้ผู้ต้องขังสามารถที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ของตนเอง และเมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษไปแล้ว กรมราชทัณฑ์ ยังให้การรับรองความรู้ความสามารถของผู้ต้องขัง โดยจัดหางานให้ผู้ต้องขัง ออกหนังสือรับรองการฝึกวิชาชีพ หรือแม้กระทั่งจัดหาเงิน เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพของผู้ต้องขัง ดังนั้น ผลจากแผนปฏิบัติการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2559-2562 ส่งผลให้ผู้ต้องขังมีความคาดหวังที่จะได้รับการฝึกวิชาชีพ และจะนำวิชาชีพที่ตนได้รับการฝึกไปประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้ เลี้ยงครอบครัวเมื่อพ้นโทษไปแล้ว จะเห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่า ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก

สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ กนกเรขา สุวรรณกิจ (2545) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษของผู้ต้องขังหญิง ศึกษาเฉพาะกรณี ทัณฑสถานหญิง

กลาง ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังหญิงส่วนใหญ่มีความหวังในการดำเนินชีวิตภายหลังพ้นโทษอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ สงวน จันทรัมย์ (2548) ได้ศึกษาความคาดหวังและความต้องการของผู้ต้องขังต่อการดำเนินงานของเรือนจำกลางคลองไผ่ผลการศึกษาพบว่า ผู้ต้องขังมีความคาดหวังในอนาคตโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายชื่อที่มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากมี 3 อันดับ ได้แก่ การปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น การเป็นพลเมืองดีไม่กระทำความผิดอีกเด็ดขาด และการตั้งใจทำมาหาเลี้ยงชีพโดยสุจริต

5.2.2 ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ และปัจจัยด้านทัศนคติ สามารถพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

5.2.2.1 ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ พบว่า ความต้องการความสัมพันธ์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r = .522, P < .05$) และสามารถทำนายความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามได้ ($Beta = .496, P < .05$) จากทฤษฎี “ERG Theory” แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer, C.P., 1972) กล่าวว่า ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หมายถึง ความต้องการทางสังคมและความต้องการที่จะได้รับการยอมรับและการยกย่อง ในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขัง ถ้าผู้ต้องขังมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่ว่าจะเป็น การพูดคุย ให้คำปรึกษา แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด หรือการให้ความร่วมมือต่าง ๆ ก็จะทำให้การฝึกวิชาชีพประสบผลสำเร็จ ได้ผลงานออกมาดี เป็นที่ยอมรับทั้งภายในและภายนอกเรือนจำ สิ่งเหล่านี้ จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ต้องขังมีความต้องการความสัมพันธ์ในการฝึกวิชาชีพ ไม่ว่าจะเป็นความสัมพันธ์ต่อผู้ต้องขังด้วยกันเอง หรือความสัมพันธ์ต่อบุคลากรในการฝึกวิชาชีพก็ตาม ส่งผลให้ผู้ต้องขังมีความต้องการที่จะผลิตผลงาน พัฒนาฝีมือ ให้เป็นที่ยอมรับของสังคม และสามารถคาดหวังได้ว่า ผลงานที่ได้จากการฝึกวิชาชีพ จะสามารถนำไปประกอบอาชีพ เพื่อเลี้ยงตนได้ภายหลังพ้นโทษ เห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่า ความต้องการความสัมพันธ์ ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.2.2.2 ปัจจัยด้านทัศนคติ พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = .250, P < .05$) และสามารถทำนายความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามได้ ($Beta = .178, P < .05$) เนื่องจากทัศนคติ คือ สภาวะทางจิตและประสาท ซึ่งเกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์เป็นตัวนำหรือมีอิทธิพลเหนือการตอบสนองของแต่ละบุคคล ที่มีต่อวัตถุและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน (จิต เบ็ญจ ออลพอร์ต, อ้างถึงใน ปภาวดี ดุลยจินดา, 2551, น. 503) ทัศนคติสามารถแบ่งออกเป็น ทัศนคติเชิงบวก และทัศนคติเชิงลบ ซึ่งทัศนคติเชิงบวกจะก่อให้เกิดผลในการปฏิบัติในเชิงบวก และทัศนคติในเชิงลบจะก่อให้เกิดผลในการปฏิบัติในเชิง

ลบ จะเห็นได้ว่าการสร้างทัศนคติที่ดีย่อมก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีด้วย เช่น ผู้ต้องขังมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์ อาจเนื่องจากผู้ต้องขังมีความคาดหวังว่าอาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์สามารถสร้างรายได้ให้กับเขาได้ ก็ทำให้ผู้ต้องขังมีความสนใจและทุ่มเทกับการฝึกวิชาชีพช่างซ่อมคอมพิวเตอร์เป็นอย่างมาก ในทางตรงกันข้าม หากเกิดทัศนคติในเชิงลบ จะส่งผลต่อพฤติกรรมทันที คือ ผู้ต้องขังจะไม่สนใจที่จะเข้าร่วมการฝึกวิชาชีพเลยก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นทัศนคติเชิงบวกหรือเชิงลบ ก็ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังทั้งนั้น (ฉัตรยาพร เสนอใจ, 2550, น. 104) เห็นได้จากผลการวิจัยที่พบว่า ทัศนคติ ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามพบว่า ผู้ต้องขังมีความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ควรมีการปรับเปลี่ยนวิธีการในการฝึกวิชาชีพให้สอดคล้องกับแผนปฏิบัติการ กรมราชทัณฑ์ พ.ศ.2559 - 2562 ดังนี้

1.1) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ต้องขัง

1.2) สร้างเครือข่ายเสริมสร้างอาชีพและการใช้ชีวิตเมื่อพ้นโทษแล้ว

1.3) ศึกษาความต้องการของตลาดแรงงาน

1.4) ส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังตามความต้องการของตลาดแรงงาน

1.5) ประสานความร่วมมือในการฝึกวิชาชีพกับหน่วยงานภายนอก

1.6) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุน โดยใช้แรงงานผู้ต้องขัง

ภายในเรือนจำ

1.7) ยกกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงานผู้ต้องขัง (แข่งขันทักษะฝีมือแรงงาน)

2) พัฒนาด้านลักษณะงานฝีมือวิชาชีพ ควรส่งเสริมให้มีการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายขึ้น โดยเฉพาะเป็นวิชาชีพที่ตลาดแรงงานต้องการ เช่น ช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์ ช่างคอมพิวเตอร์ เป็นต้น เป็นทางเลือกในการเข้ารับการศึกษาของผู้ต้องขัง โดยผู้ต้องขังมีโอกาสเลือกเข้ารับการศึกษาตามความต้องการและความสามารถของตน และควรจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยในโรงงาน เช่น การจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย ปลอดภัย เป็นต้น

3) ส่งเสริมด้านสวัสดิการ สภาพแวดล้อมในการทำงาน ควรมีการปรับปรุงเรื่องวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ เครื่องใช้ให้เพียงพอต่อการฝึกวิชาชีพ และมีการจัดผู้ต้องขังคอยดูแลรับผิดชอบความสะอาดในโรงงาน ควรมีการจัดหา น้ำดื่ม อาหาร สถานที่พักผ่อนในวันหยุด และหลังเลิกงาน และอำนวยความสะดวกในการดูแลสุขภาพพยาบาลเมื่อมีการได้รับอุบัติเหตุจากการฝึกวิชาชีพ ควรมีการจัดกิจกรรมนันทนาการบ้างเพื่อคลายความเครียดของผู้ต้องขัง

4) สร้างระเบียบ แนวทางปฏิบัติเพื่อความถูกต้องตาม กฎ กติกา ในการอยู่ร่วมกันภายในเรือนจำเนื่องจากผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะส่งผลให้ผู้ต้องขังมีความคิดเห็นและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน เช่น ผู้ต้องขังที่มีการศึกษาในระดับต่ำจะมีความอดทนต่อแรงกดดันในการทำงานสูง ผู้ต้องขังที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ให้แก่ตัวเองสูงขึ้น มักสร้างข้อต่อรองและสร้างเงื่อนไขในการทำงานให้แก่ตัวเอง มักต้องการความเป็นอิสระ ไม่ต้องการถูกควบคุม และมักจะควบคุมดูแลยากเพราะมีความฉลาด รู้กฎระเบียบกฎหมายต่าง ๆ รู้สิทธิต่าง ๆ ที่ตนจะได้รับ มีวิธีหลบหลีกที่ดีกว่า

5.3.1.2 จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์และปัจจัยด้านทัศนคติส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) เสริมสร้าง พัฒนาปัจจัยด้านความต้องการความสัมพันธ์ ของผู้ต้องขังดังนี้

1.1) สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ในการฝึกวิชาชีพ เน้นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ต้องขัง ควรมีการเอาใจใส่ ให้การดูแลมากกว่าเดิมไม่ควรเลือกปฏิบัติ ให้ความเป็นกันเอง การติดต่อไม่ว่าเป็นกริยาหรือวาจาควรแสดงถึงความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี เพื่อเป็นการเพิ่มแรงจูงใจแก่ผู้ต้องขังในการที่เจ้าหน้าที่คอยให้คำปรึกษาแนะ และควรมีการรวมกลุ่มหรือพบปะพูดคุยกันสม่ำเสมอ ควรมีการอบรมให้รู้จักกฎระเบียบในการอยู่ร่วมกัน มีความซื่อสัตย์ต่อกัน ให้อภัยช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.2) สร้างสิ่งจูงใจให้กับผู้ต้องขัง การจูงใจเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาเพื่อกระตุ้นให้ผู้ต้องขังแสดงพฤติกรรมเพื่อให้ไปถึงจุดหมายปลายทาง การจูงใจผู้ต้องขังจะทำให้เรือนจำสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังได้ ผู้ต้องขังแต่ละคนอาจมีความต้องการด้านการจูงใจที่แตกต่างกัน บางคนอาจต้องการรางวัล เงินปันผล และสวัสดิการต่าง ๆ เช่น ได้รับการเยี่ยมญาติใกล้ชิด ได้มีกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น

1.3) จัดให้รางวัล เงินปันผลกับผู้ต้องขังที่ปฏิบัติงานดี เนื่องจากเมื่อผู้ต้องขังเข้ามาจำคุกเป็นเวลาใดระยะหนึ่ง ผู้ต้องขังจะขาดการติดต่อกับญาติ ญาติมาเยี่ยม น้อยลง ส่งผลให้ผู้ต้องขังมีปัญหาเรื่องเครื่องอุปโภค บริโภค ไม่เพียงพอ และการจัดสวัสดิการสำหรับผู้ต้องขังก็ไม่ทั่วถึง ซึ่งเป็นปัญหากับผู้ต้องขังเป็นอย่างมาก

1.4) จัดให้มีการเยี่ยมญาติใกล้ชิดบ่อย ๆ กลุ่มที่มีปัญหามากที่สุดคือกลุ่มผู้ต้องขังเข้าใหม่ จะมีปัญหาเรื่องการปรับตัวในการดำรงชีวิตภายใต้กรอบ กฎ ระเบียบ และภายในเขตบริเวณอันจำกัด และผู้ต้องขังบางคนยังมีความวิตกกังวลในเรื่องของระยะเวลาในการต้องโทษ มีความเป็นห่วงเป็นใยเกี่ยวกับครอบครัวที่จะขาดคนดูแล ขาดหัวหน้าครอบครัว ผู้ต้องขังจึงต้องการทราบข่าวคราวจากทางบ้านมาก

1.5) จัดแบ่งแยกผู้ต้องขังที่มีอายุมาก ออกจากผู้ต้องขังที่มีอายุน้อยอย่างชัดเจนเพื่อสะดวกในการจัดการฝึกวิชาชีพ เนื่องจากผู้ต้องขังที่มีอายุแตกต่างกันจะมีความคิด ความอ่านที่แตกต่างกัน ผู้ต้องขังที่มีอายุน้อยมักชอบสนุกสนาน ไม่เอาใจใส่ในงาน ผู้ต้องขังที่มีอายุมากจะมีความคิดที่มีเหตุผลแยกแยะถูก ผิด ดี ชั่ว ความมีวิวุฒิจะทำให้ผู้ต้องขังมีความคิดที่รอบคอบขึ้นและมีเหตุผลในการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมา

2) ปรับเปลี่ยนด้านทัศนคติแก่ผู้ต้องขัง เนื่องจาก ทัศนคติเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมจะทำให้ทราบว่าทำไมบุคคลจึงมีพฤติกรรมและแสดงออกมาในลักษณะนั้น ถ้าสามารถทำการเปลี่ยนแปลงทัศนคติคนได้ จะทำให้สามารถทำการควบคุมพฤติกรรมมนุษย์ได้ (Elton Mayo อ้างถึงในนิติพล ภูตะ โชติ, 2556, น. 18) ดังนี้

2.1) สร้างทัศนคติที่ดีระหว่างผู้ต้องขังกับเจ้าหน้าที่เพื่อให้ผู้ต้องขังสามารถ ประสานงานและทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพการที่ผู้ต้องขังจะยอมปรับเปลี่ยนทัศนคตินั้น ผู้ต้องขังจะเริ่มจากการยอมรับในความสามารรถ และความมีน้ำใจของเจ้าหน้าที่เป็นอันดับแรก หากผู้ต้องขังได้มีการยอมรับในตัวเจ้าหน้าที่แล้ว ผู้ต้องขังก็พร้อมที่จะให้ความเคารพและยอมที่จะทำตามคำสั่ง

2.2) ส่งเสริมให้ความรู้แก่ผู้ต้องขังเพื่อผู้ต้องขังจะได้ นำความรู้ไปปรับทัศนคติ การเรียนรู้เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะความชำนาญจากประสบการณ์เดิม ไปสู่

ประสบการณ์ใหม่ ซึ่งก็จะส่งผลให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติใหม่เช่นเดียวกัน เมื่อผู้ต้องขังมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกวิชาชีพ ผู้ต้องขังก็จะสามารถพัฒนาฝีมือของตนได้ดียิ่งขึ้น และประสบผลสำเร็จในการฝึกวิชาชีพ

2.3) สร้างทัศนคติที่ดีต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพ ตามนโยบายการปฏิบัติงานของอธิบดีกรมราชทัณฑ์ (แผนปฏิบัติราชการ กรมราชทัณฑ์พ.ศ.2559-2562) ข้อ 5 การดูแลผู้ต้องขังเสมือนญาติ ปกครองด้วยความเป็นธรรมและให้บริการเยี่ยมญาติ ด้วยความสะดวก รวดเร็ว ดูแลเรื่องความสะดวก สุขภาพ สุขอนามัยผู้ต้องขังอยู่เสมอ หากเรือนจำสามารถปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าวได้ จะส่งผลต่อการบริหารงานการฝึกวิชาชีพอย่างมาก

2.4) สร้างจิตสำนึกที่ดีงามให้กับผู้ต้องขัง เพื่อให้ผู้ต้องขังมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าและกว้างไกล เป็นการจัดการกิจกรรมที่มุ่งปรับเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรมของผู้ต้องขัง โดยมีหลักสูตรในการให้ความรู้ ฝึกทักษะและใช้กระบวนการกลุ่มเป็นเครื่องมือในการสร้างปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรมผู้เข้ารับการอบรม อาจแยกตามประเภทคดี หรือแยกตามพฤติกรรมของผู้ต้องขัง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ในการจัดการกิจกรรมว่าจะมุ่งแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังกลุ่มใด

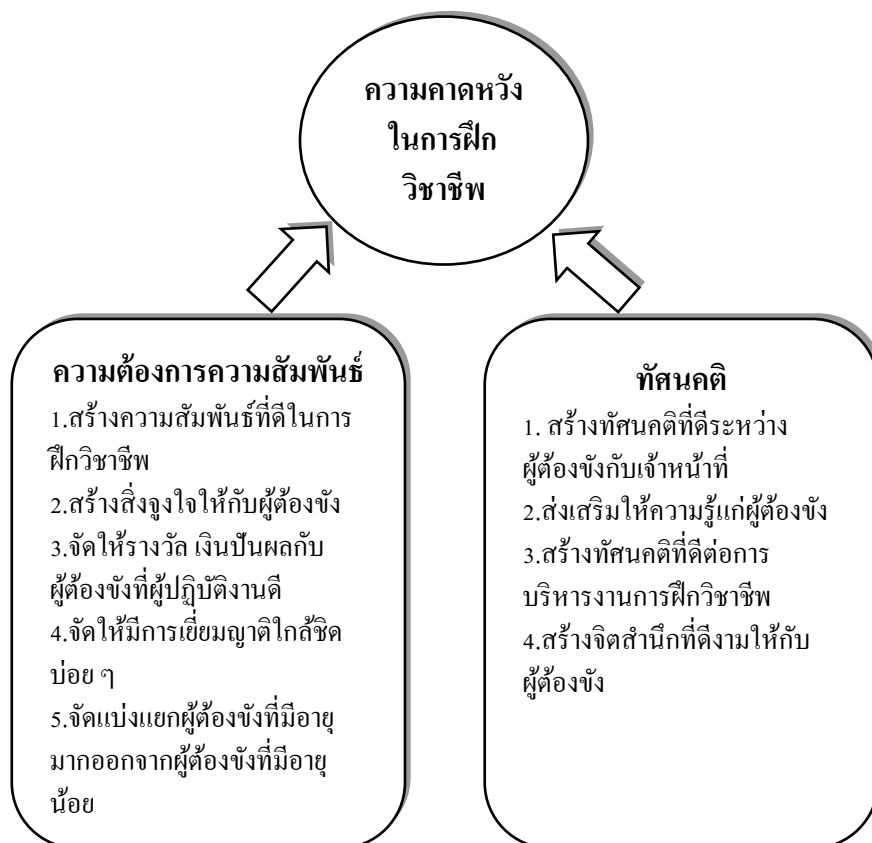
3) จากผลการวิจัยเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1) ด้านความคาดหวังในปัจจุบันควรที่จะให้มีการฝึกวิชาชีพในหลายสาขาวิชาชีพ เช่น ช่างซ่อมมอเตอร์ไซค์ ซ่อมคอมพิวเตอร์ ซ่อมเครื่องยนต์ ที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ควรที่จะให้ทางเรือนจำดูแลสิทธิประโยชน์ เช่น เครื่องมือปลอดภัย อาคารโรงฝึกวิชาชีพควรสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก อาหารควรมีปริมาณที่เพียงพอ ที่นอนควรถูกหลักอนามัย เมื่อเกิดอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วย ควรได้รับการรักษาที่รวดเร็ว และมีกิจกรรมเพื่อผ่อนคลายความเครียด ควรให้ภาครัฐและเอกชน สนับสนุนทางด้าน ผู้เชี่ยวชาญ วิทยากร ครูหรือบุคคลที่มีความรู้เฉพาะด้าน เข้ามาให้ความรู้ และหลังจากที่ทางเรือนจำได้นำผลผลิตออกไปสู่ตลาดแล้ว ควรจัดให้มีเงินปันผลจากการฝึกวิชาชีพ เพราะผู้ต้องขังบางคนไม่มีญาติ ไม่มีเงินในการเลี้ยงชีพขณะอยู่ในเรือนจำ

3.2) ด้านความคาดหวังในอนาคต ควรส่งเสริมให้นาวินวิชาชีพที่ได้ศึกษาไปประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีและมั่นคง ควรให้โอกาสและได้รับการยอมรับจากสังคม ควรให้ภาครัฐสนับสนุนเงินทุน เพื่อนำไปประกอบ

อาชีพ ควรจัดให้ได้รับหนังสือรับรองการฝึกวิชาชีพที่ออกโดยหน่วยงานของรัฐ ควรให้ภาครัฐ จัดหางานให้ภายหลังพ้นโทษ ควรให้ภาครัฐจัดหาตลาด เพื่อรองรับผลิตภัณฑ์ที่ได้ทำขึ้น

จากผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาสร้างรูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ดังนี้

ภาพที่ 5.1 รูปแบบปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาในเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ซึ่งอาจพบกับปัญหาเรื่องบริบทด้านพื้นที่ เพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปปฏิบัติต่อผู้ต้องขังได้ทั่วประเทศ จึงควรมีการทำวิจัยในเรือนจำอื่น ๆ ทั่วประเทศ

5.3.2.2 สามารถที่จะนำสมการพยากรณ์จากงานวิจัยนี้ไปใช้ในการคำนวณหาค่าความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังได้เลย ไม่ต้องทำการทดสอบ Multiple Regression Analysis อีก เป็นการสะดวกต่อการวิจัยครั้งต่อไป สมการพยากรณ์ดังนี้

สมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y = 1.457 + 0.534(\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.161 (\text{ทัศนคติ})$$

สมการพยากรณ์ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคามในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z = 0.496 (\text{ความต้องการความสัมพันธ์}) + 0.178(\text{ทัศนคติ})$$

เมื่อ Y และ Z เท่ากับ ความคาดหวังในการฝึกวิชาชีพของผู้ต้องขังเรือนจำจังหวัดมหาสารคาม